

Notitie cijfers & feiten

Financiën van de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt 2017

Oktober 2018

Inhoud

1. Inleiding en werkwijze	2
2. Ontwikkeling ledenaantallen GKv-kerken.....	2
3. Inkomsten en uitgaven van de GKv-kerken	3
BIJLAGEN.....	5
Bijlage 1, inkomsten en uitgaven kerken.....	5
Bijlage 2, gemiddelde inkomsten VVB en vaste giften per classis 2017.....	6
Bijlage 3, gemiddelde inkomsten vaste giften 2015-2017.....	7

1. Inleiding en werkwijze

Al jaren onderzoekt Steunpunt Kerkenwerk (SKW) de Cijfers & Feiten binnen de Gereformeerde Kerken vrijgemaakt (GKv).

In deze notitie zijn de cijfers over de jaren 2013 en 2017 samengevat. Alle kerken zijn vanaf 2015 benaderd voor de [ANBI](#)-publicatieplicht. De vraag naar informatie voor Cijfers & Feiten werd hierbij gecombineerd.

Meer informatie?

Over de ANBI:

...op de website SKW: [\[link\]](#)

...op de website van GKv [\[link\]](#).

Cijfers en Feiten over eerdere jaren [\[link\]](#).

Vragen/suggesties?

info@steunpuntkerkenwerk.nl

of

www.steunpuntkerkenwerk.nl

2. Ontwikkeling ledenaantallen GKv-kerken

Het totaal aantal leden van de GKv-kerken steeg tot en met 2003. Vanaf 1997 daalde het aantal doopleden, vanaf 2011 daalde ook het aantal belijdende leden.

Tabel 1: Ontwikkeling aantal belijdende leden GKv-kerken

(per okt.)	aantal GKv-leden		index aantal leden (2003=100)	
	belijd.leden	totaal		% belijd.leden
2017	76.614	116.827	92	65,6 %
2016	77.438	118.406	93	65,4 %
2015	77.996	119.373	94	65,3 %
2014	78.670	120.688	95	65,2 %
2013	79.026	121.578	96	65,0 %
2009	79.831	124.150	98	64,3 %
2003	79.438	126.949	100	62,5 %
1999	76.778	125.048	99	61,4 %
1994	72.063	120.712	95	59,7 %
1980	56.461	99.841	79	56,6 %
1970	44.928	84.899	67	52,9 %
1960	52.194	99.687	79	52,4 %
1950	48.112	91.714	72	52,5 %

3. Inkomsten en uitgaven van de Gkv-kerken

Tabel 2: inkomsten en uitgaven Gkv-kerken

Inkomsten kerken 2013 t/m 2017

incl. zending/evangelisatie, excl. diaconie

	2017	per belijdend lid		2014	2013
		2016	2015		
VVB	544	543	540	525	520
rondgangen	17	19	20	17	17
collecten	65	66	70	71	72
giften/financ.acties	10	15	9	9	8
vaste giften	636	643	639	622	617
legaten	8	17	13	7	7
(zaal-)huur/consumpt.	24	23	22	22	21
ontvangen rente	1	2	3	4	5
classissteun	3	5	6	6	7
overig	21	27	20	8	12
totaal	693	717	703	669	669

Uitgaven kerken 2013 t/m 2017

incl. zending/evangelisatie, excl. diaconie

	2017	per belijdend lid		2014	2013
		2016	2015		
predikant	217	217	214	219	218
emeritering	81	80	80	52	51
kerk.werker/catech.	20	19	18	17	16
totaal predikant	318	316	312	288	285
quota/zending/giften	89	91	92	97	98
koster	57	54	54	56	54
gebouwen	81	83	81	79	84
rente	17	21	23	25	27
bestemm. (reserv.)	32	38	26	25	25
overig	53	55	55	59	56
totaal exploitatie	647	658	643	629	629
financ.: afschr./afloss.	29	31	30	27	28
totaal	676	689	673	656	657

Overschot/tekort

per belijdend lid	2017	2016	2015	2014	2013
	17	28	31	13	12

Overschot/tekort per ziel

Gemiddeld in 5 jaar: 13	2017	2016	2015	2014	2013
	11	18	20	9	7

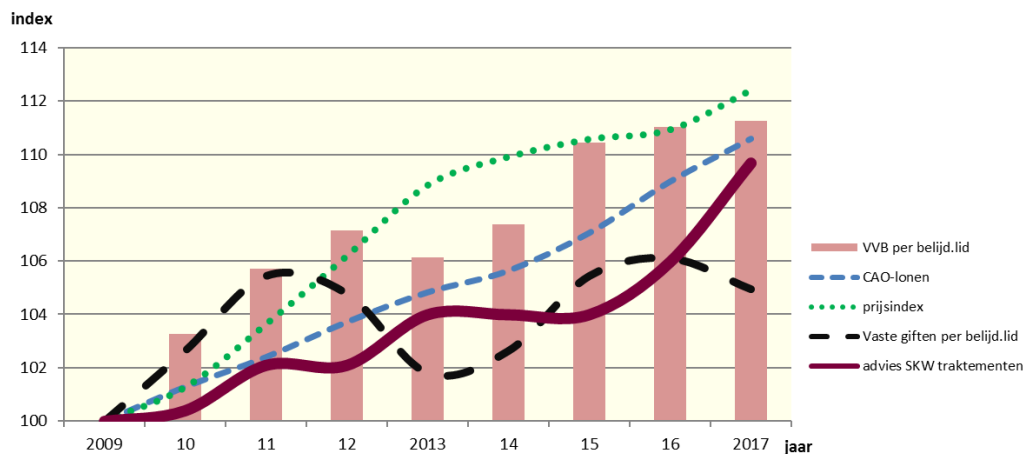
De inkomsten van de Gkv-kerken volgden over het algemeen de economische omstandigheden. De inflatie was de afgelopen jaren hoger dan de ontwikkeling van de cao-lonen.

In 2013 en 2014 is een terugval te zien in de opbrengsten van de VVB. Dit komt globaal overeen met de maximale werkloosheid in Nederland in deze periode. Na enkele jaren met een afname van de koopkracht is vanaf 2014 weer een toename van de koopkracht te noteren.

In de afgelopen jaren volgde de VVB ongeveer het verloop van de inflatie en de cao-ontwikkelingen.

Vanaf 2016 en 2017 lijkt het erop dat de VVB en inkomsten van vaste giften stabiliseren. In 2017 is VVB vrijwel hetzelfde als in 2016.

De gemiddelde ontvangsten van vaste giften zijn in 2017 vooral afgenomen in gemeenten in het midden van het land: o.a. in de classes Hilversum, Hattem en Enschede en in de provincie Groningen, zie bijlage 3.

Figuur 1 Indexatie versus VVB ontwikkeling

In de jaren 2015-2016 hebben zo'n 20 kerken classisteun ontvangen van kerken in hun regio. In 2017 waren dit zo'n 17 kerken. In de jaren ervoor was dat aantal kerken iets hoger.

Op het totaal van de inkomsten van alle GKv-kerken is de classissteun gemiddeld ongeveer 0,5 %.

In de jaren 2013 t/m 2017 zijn de kosten voor de predikant (traktement en kostenvergoedingen) stabiel. De bijdrage voor VSE ("pensioen"-kosten van predikanten) is in 2015 wel sterk gestegen.

De reguliere aanname voor de kosten van 'vrij-wonen' is 17,5 % van het bruto-traktement. Als de kosten van 'vrij-wonen' wordt meegenomen bij de predikantslasten dan wordt zo'n 52% van de totaal uitgaven van de kerk besteed aan predikanten en kerkelijk werkers.

In 2017 hadden alle GKv-kerken een overschot van € 1,2 miljoen, in 2016 en 2015 was dit € 2 miljoen en in 2014 en 2013 ongeveer € 0,9 miljoen.

Dit was een tekort of overschot nadat toevoegingen aan de 'reserveringen' zijn gedaan en 'aflossingen' betaald aan de bank.

BIJLAGEN

Bijlage 1

Inkomsten en uitgaven kerken

Inkomsten kerken 2017 en 2016

incl. zending/evangelisatie, excl. diaconie
(in 2017: 237 kerken; in 2016: 242 kerken)

	2017		per	per	2016		per	per
	x € 1.000	%	ziel	bel.lid.	x € 1.000	%	ziel	bel.lid
VVB	39.543	79%	357	544	40.157	76%	356	543
rondgangen	1.253	3%	11	17	1.386	3%	12	19
collecten	4.723	9%	43	65	4.868	9%	43	66
giften/financ.acties	696	1%	6	10	1.080	2%	10	15
vaste giften	46.215	92%	417	636	47.491	90%	421	643
legaten	573	1%	5	8	1.261	2%	11	17
(zaal-)huur/consumpt.	1.732	3%	16	24	1.729	3%	15	23
ontvangen rente	56	-%	1	1	131	-%	1	2
classissteun	270	1%	2	3	390	1%	4	5
overig	1.526	3%	14	21	1.966	4%	17	27
 totaal	 50.372	 100%	 455	 693	 52.968	 100%	 469	 717

Uitgaven kerken 2017 en 2016

	2017		per	per	2016		per	per
	x € 1.000	%	ziel	bel.lid	x € 1.000	%	ziel	bel.lid
predikant	15.766	32%	143	217	16.027	31%	142	217
emeritering	5.847	12%	53	81	5.930	12%	52	80
kerk.werker/catech.	1.468	3%	13	20	1.423	3%	13	19
 totaal predikant	 23.081	 47%	 209	 318	 23.380	 46%	 207	 316
quota/classiskst./giften	3.441	7%	31	47	3.467	7%	31	47
zending/missionaire proj.	3.066	6%	28	42	3.226	6%	28	44
koster	4.138	8%	37	57	4.022	8%	36	54
gebouwen	5.855	12%	53	81	6.120	12%	54	83
rente	1.250	3%	11	17	1.532	3%	14	21
bestemm. (reserv.)	2.340	5%	21	32	2.777	5%	25	38
overig	3.860	8%	35	53	4.078	8%	36	55
 totaal exploitatie	 47.031	 96%	 425	 647	 48.602	 95%	 431	 658
financ.: afschr./afloss.	2.092	4%	19	29	2.309	5%	20	31
 totaal	 49.123	 100%	 444	 676	 50.911	 100%	 451	 689
Overschot	 1.249		 11	 17	 2.057		 18	 28

Bijlage 2

Gemiddelde inkomsten VVB en vaste giften per classis 2017

	Aantal kerken	Aantal leden	Aantal belijd. leden	VVB p. belijd.l.	VVB-collecten vaste giften p. belijd.l.
PS en classis					
PS Noord					
Appingedam	7	2.397	1.608	431	573
Assen	12	6.420	4.124	548	624
Drachten	8	3.339	2.220	492	575
Groningen	9	5.036	3.612	526	585
Grootegast	8	4.461	2.930	494	583
Leeuwarden	6	2.046	1.297	546	645
Stadskanaal	4	1.218	857	453	573
Warffum	9	3.269	2.077	501	600
Totaal PS Noord	63	28.186	18.725	509	596
PS Oost					
Enschede-Zutphen	9	4.722	3.256	537	601
Hardenberg	8	4.785	3.105	498	625
Hoogeveen	6	2.971	1.942	521	607
Kampen	9	4.608	2.881	501	631
Ommen	9	4.851	3.077	465	608
Zwolle	13	10.311	6.417	536	611
Totaal PS Oost	54	32.248	20.678	514	613
PS West					
Alkmaar-Haarlem	5	1.279	806	623	731
Amersfoort	10	5.480	3.630	628	698
Amsterdam-Leiden	9	1.938	1.312	650	786
Harderwijk	7	4.508	2.890	650	710
Hattem	8	3.437	2.288	534	591
Hilversum	8	7.447	4.905	414	558
Midden-Holland	10	3.812	2.515	683	736
Utrecht	9	2.942	1.954	591	662
Totaal PS West	66	30.843	20.300	573	662
PS Zuid					
Arnhem	9	4.368	2.811	597	662
Axel	3	1.122	783	411	577
Dordrecht-Gorinchem	10	3.515	2.273	607	680
Hoogvliet	6	1.788	1.186	631	732
Middelburg	6	1.512	1.053	613	734
Noord-Brabant - Limburg	11	2.537	1.638	627	761
Rotterdam	9	4.624	3.203	610	679
Totaal PS Zuid	54	19.466	12.947	599	689
Totaal	237	110.743	72.650	544	636

Bijlage 3

Gemiddelde inkomsten vaste giften 2015-2017

PS en classis	Aantal kerken	Aantal leden	Ontv. VVB, rondg.,collecten, giften per belijd.lid		
			2017	2016	2015
PS Noord					
Appingedam	7	2.397	573	597	588
Assen	12	6.420	624	651	643
Drachten	8	3.339	575	569	573
Groningen	9	5.036	585	618	593
Grootegast	8	4.461	583	544	547
Leeuwarden	6	2.046	645	628	609
Stadskanaal	4	1.218	573	588	607
Warffum	9	3.269	600	605	614
Totaal PS Noord	63	28.186	596	604	598
PS Oost					
Enschede-Zutphen	9	4.722	601	617	625
Hardenberg	8	4.785	625	642	606
Hoogeveen	6	2.971	607	593	585
Kampen	9	4.608	631	634	626
Ommen	9	4.851	608	583	578
Zwolle	13	10.311	611	640	605
Totaal PS Oost	54	32.248	613	623	605
PS West					
Alkmaar-Haarlem	5	1.279	731	716	722
Amersfoort	10	5.480	698	698	689
Amsterdam-Leiden	9	1.938	786	849	839
Harderwijk	7	4.508	710	720	724
Hatterem	8	3.437	591	614	653
Hilversum	8	7.447	558	563	587
Midden-Holland	10	3.812	736	721	714
Utrecht	9	2.942	662	623	659
Totaal PS West	66	30.843	662	666	677
PS Zuid					
Arnhem	9	4.368	662	675	657
Axel	3	1.122	577	552	575
Dordrecht-Gorinchem	10	3.515	680	681	669
Hoogvliet	6	1.788	732	700	706
Middelburg	6	1.512	734	716	729
Noord-Brabant - Limburg	11	2.537	761	738	745
Rotterdam	9	4.624	679	661	664
Totaal PS Zuid	54	19.466	689	679	678
Totaal	237	110.743	636	640	636